

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

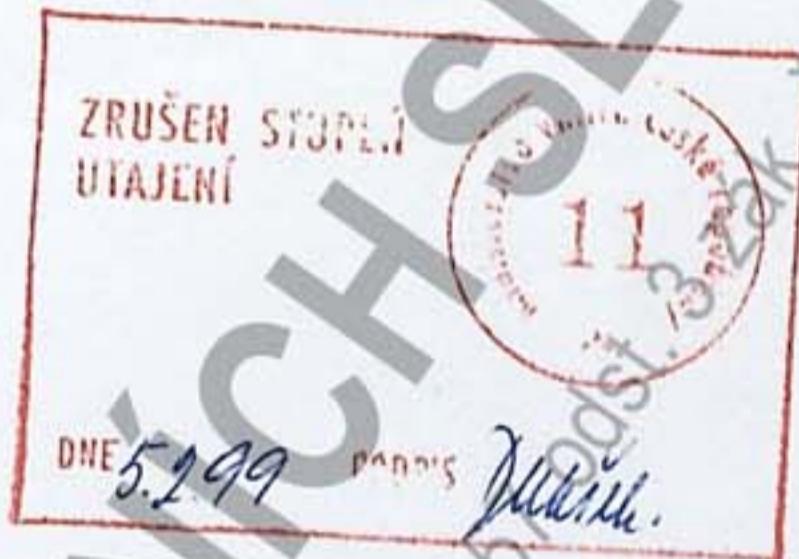
20. X. 1989

TAJNÉ!

Výtisk č. 13

Počet listů: 14

Počet příloh: 20/29

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 157

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

ARCHIV BEZPEČNOSTNICH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usanovení § 15 odst. 3 vložk. č. 412/2005 Sb.

1. Bezpečnostní situace

V průběhu 19.října 1989 nebylo na území ČSSR zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

Kromě Západočeského kraje, kde jsou patrný tendenze tzv. nezávislých iniciativ vyprovokovat konfrontační vystoupení (Sušice), nebyly zaznamenány podstatné změny nepřátelské činnosti vnitřního protivníka.

V Praze je rozšiřováno programové prohlášení "Společnosti přátel Marty KUBIŠOVÉ" s přihlašovacími lístky. Ve Východočeském kraji během bezpečnostního opatření v souvislosti s připravovanou schůzkou tzv. východočeské opozice byly u dvou zadržených osob zajištěny protisocialistické písemnosti. Setkání bylo zamezeno. V Litoměřicích (Severočeský kraj) Městský národní výbor obdržel provokativní dopis od dvou signatářů "charty-77", týkající se ekologických problémů. V Praze byl 19.10.1989 zjištěn leták proti pobytu Sovětské armády v ČSSR a s výzvou ke spoluobčanům, aby nepoužívali 28.10.1989 elektrické spotřebiče. Ve Středoslovanském kraji byl zjištěn anonymní dopis odsuzující vedoucí úlohu KSČ a vyzývající občany k nakupování cukru, jako formy tlaku na vedení strany a státu.

Nebyla hlášena závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle Ustanovení vlády č. 12/2005 Sb.

2. Nepřátelská činnost

- a) Útvar SNB v Olomouci (Severomoravský kraj) obdržel anonymní dopis odeslaný z Neuburgu (NSR), jehož obsah hrubým způsobem hanobí činnost SNB a prezidenta ČSSR, vyzývá k likvidaci členů KSČ a socialistického zřízení v ČSSR.
- b) V Praze je rozšiřováno programové prohlášení "Společnosti přátel Marty KUBIŠOVÉ" s evidenčními (přihlašovacími) lístky. Uvádí se v něm, že společnost se chce vyjadřovat k československým a mezinárodně politickým problémům doby a mj. zdůrazňuje, že Marta KUBIŠOVÁ je jedním ze symbolů pražského jara 1968, musí být rehabilitována apod. Prohlášení na osmi listech je koncipováno výrazně politicky. Vyhlašuje program "obrany lidí pronásledovaných pro nezávislou literární, hudební a výtvarnou uměleckou činnost, boje za odstranění kuratelského státního kontroly nad kulturou, za rehabilitaci všech spisovatelů a herců, kterým byla v období tzv. normalizace odňata možnost vystupování". Pod prohlášením jsou uvedeni Vladimír TARNOVSKÝ, Miroslav ŠRÁMEK, Tomáš TARABA a Martin HOLATA, všichni z Prahy.

V Hradci Králové bylo 18.10.1989 zamezeno schůzce vedení tzv. Výboru východočeské opozice, jež měla projednat založení krajského výboru "Československého veřejného výboru", jako základu nové opoziční strany ve Východočeském kraji. U předvedených signatářů "charity-77" Jarmily STIBICOVÉ (1933) a Aleše VALENTY (1964) byly zajištěny materiály protisocialistického charakteru. Jmenovaní jsou řešeni pro přestupek.

Snahy vnitřního protivníka proniknout do dělnického prostředí opakováně potvrzuje dopis signatáře "charity-77", který byl zjištěn 17.10.1989 na nástěnce ROH n.p. Závody vzduchotechnického zařízení Prachatice (Jihočeský kraj). Nabízí v něm osobní jednání s dělníky a funkcionáři závodu, při kterém by jim objasnil činnost a cíle nezávislých iniciativ (o prvním dopise jsme informovali 25.8.1989).

Dodatečně bylo zjištěno, že 16.10.1989 obdržel Městský národní výbor v Sušici (Západočeský kraj) dopis podepsaný zástupci Západočeského koordinačního výboru Hnutí za občanskou svobodu Jiřím MARKEM a Václavem ŽUFANEM a za "Západočeské nezávislé iniciativy" Petrem HRACHEM. V dopise je dáváno na vědomí, že dne 28.10.1989 "chceme uskutečnit podle čl. 28 Ústavy ČSSR slavnostní shromáždění" a dále "abychom předešli konfrontaci, navrhujeme následující: V případě konání oficiálních oslav se jich zúčastníme s tím, že tam předneseme vlastní projev za nezávislé sdružení. Tento projev jsme ochotni předložit předem. V případě, že se nebudou oficiální oslavy konat, nebo naše žádost bude zamítнутa, využijeme právo shromažďovací dané Ústavou čl. 28 a oslavu uspořádáme v Sušici u pomníku T.G. Masaryka (dále je popisováno, jak oslavy státního svátku proběhnou). V případě zamítavého stanoviska proběhnou oslavy individuálně (v závěru tohoto bodu se říká "upozorňujeme vás, že v tomto případě by jste to potom byli vy, kdo by chtěl konfrontaci vyvolat"). Opatření provádí OS SNB Klatovy.

Obdobné dopisy podepsané aktivisty nezávislých občanských iniciativ, Petrem ŠANTOROU (signatář "charty-77"), Jindřichem TOMÁŠKEM (člen Hnutí za občanskou svobodu) a Lubošem ZAMAZALEM (za Mírový klub J. LENNONA) byly zaslány Městskému národnímu výboru a redakci Nástup v Chomutově. Oznamují v nich konání shromáždění občanů u příležitosti 71. výročí vzniku ČSR 28. října 1989. K této akci bylo rovněž zjištěno rozšířování letáků (19.10. jeden případ u vchodu budovy závodu 03 Severočeská konstruktiva).

ARCHIV BM
Zrušen stupeň utajení (svazku) a
412/2005 Sb.

Dne 19.10.1989 byl v Žilině (Středoslovenský kraj) zjištěn anonymní dopis, ve kterém pisatel požaduje v nové ústavě ČSSR zrušit právo vedoucí úlohy KSČ a doporučuje jako veřejný projev a nenásilný tlak vůči vedoucím představitelům ČSSR - kupovat denně od 1.11.1989 1 kg cukru. Vyzývá k rozmnožování dopisu a k jeho rozšířování. Po pisateli se pátrá.

Na veřejném místě v Praze 1 byl 18.10.1989 zjištěn leták vyzývají občany, kteří chtějí vyjádřit podporu pamfletu "Několik vět", aby se shromáždili v noci z 20. na 21.10.1989 na Jungmannově náměstí. Po rozšířovateli se pátrá.

Předseda Městského národního výboru v Litoměřicích (Severočeský kraj) obdržel od signatářů "charty-77" Ireny a Jana WUNSCHOVÝCH dopis, obsahující žádost o sdělení chemického složení odpadových plynů vypouštěných do ovzduší ze Severočeských chemických závodů Lovosice. Text dopisu navazuje na dříve zjištěné poznatky o snahách uvedených osob založit v Litoměřicích tzv. Zelený klub.

Dne 18.10.1989 byl na nástěnce domu v Praze 10 zjištěn leták vyjadřující nesouhlas s umístěním vojsk SSSR na území ČSSR a obsahující výzvu občanům, aby 28.10.1989 nepoužívali elektrické spotřebiče. Po rozšířovateli se pátrá.

V katastru obce Jíloviště (okr. Praha-západ) byly zjištěny na skále na břehu řeky Berounky rozměrné nápisy popularizující A. DUBČEKA a T.G. MASARYKA. Po pachateli se pátrá.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.12.2005 Sb.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Chirana Brno v rámci nových ekonomických podmínek neplní objemové ukazatele plánu, avšak ukazatele zisku. Je to dáné tím, že do výroby jsou zařazeny pouze výrobky vysoce ziskové a není naplánován potřebný sortiment. Nedostatek málo ziskových zdravotnických zařízení bude zřejmě řešen dovozem. V té souvislosti je v podniku kritizováno, že "centrum" dalo odpovědnost podnikům, avšak zapomnělo koordinovat celospolečenské potřeby. Za této situace dělníci i technicko-hospodářští pracovníci se diví, k čemu ústřední orgány jsou, když nedokáží zajistit potřeby společnosti.

U podniků v Jihomoravském kraji dochází ve snaze po zisku k porušování platných vyhlášek, směrnic i konkrétních rozhodnutí odpovědných institucí. Příkladem je zjištěný výskyt rakoviny brambor v katastru jednotného zemědělského družstva Nížkov, okres Žďár nad Sázavou. Rakovina byla zjištěna detailním průzkumem ohroženého území katastru Rosička a Sázava a byla potvrzena agrochemickým podnikem Velké Meziříčí. Jedná se o plochu cca 102,46 ha orné půdy. Komise za účasti zástupců ONV, ministerstva zemědělství a výživy, Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského Brno, rozhodla o zákazu pěstování brambor na stanovených územích. Přes zákaz jednotná zemědělská družstva expedují napadené brambory.

Krajský odbor ochrany rostlin při Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském Košice je jediný v ČSSR autorizovaný ke zkoušení chemických postřikových láték (pesticidů) vyráběných firmami z kapitalistických států. Na základě přihlášky a finančního poplatku testuje přípravky po dobu 3 - 4 let. Často kapitalistické firmy zasílají přípravek jen s kódovým označením. V posledním období stále stoupá zájem kapitalistických firem o testování přípravků, protože na území jejich

států není prováděno a u nás je levné. Nejvíce požadavků na přezkušování preparátů ve Východoslovenské nížině zasílají firmy CIBA-GEIGI, SANDOZ, DOW CHEMICAL, NIPPON, ICI, HOECHST, BASF, BAYER a SCHERING. V současné době požadují za zvýšený poplatek testování i v provozním měřítku, t.j. na běžně pěstovaných kulturách a ne na zkušebních políčkách. To při nesprávné aplikaci herbicidů a insekticidů může způsobit značné znečištění spodních vod a dlouhotrvající ekologické zamorení zemědělského půdního fondu.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SPOLEČENSTVÍ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 472/2005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 19. října 1989 v 09.40 hodin došlo ve výrobně acetylénu závodu O2 s.p. Technoplyn v Ústí nad Labem, při zkušební výrobě čistého acetylénu, k výbuchu na zásobníku chloranu sodnatého. Utrženým víkem nádrže byl smrtelně zraněn denní mistr provozu [REDACTED] /nar. 1953, bytem Ústí nad Labem/. Škoda na výrobním zařízení a objektu činí asi 50 000 Kčs. Výroba podniku nebyla narušena. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví. Příčina výbuchu se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Ústí nad Labem.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 19. října 1989 kolem 02.00 hodin v Jilemnici /okr. Semily/ [REDACTED] /nar. 1953, bytem Jilemnice, vedoucí vinárny, člen KSČ/, po předchozí hádce bodl nožem do hrudníku [REDACTED] /nar. 1964, bytem Roztoky u Jilemnice/ a způsobil mu zranění, kterému na místě podlehl. Dále 2x bodl nožem do hrudníku [REDACTED] /nar. 1963, bytem Semily/, kterému způsobil zranění s dobou léčení asi dva týdny. Jmenovaný je stíhán pro trestný čin vraždy a pokus trestného činu ublížení na zdraví. Prokurátorem byl vzat do vazby.

Vyšetřuje OS SNB Semily.

ARCHIV

Zrušen stupeň utajení (svazek 1) 2008 podle Ustanovení S vydání 3/2005

412/2005 Sb.

Dne 18. října 1989 ve 22.00 hodin byl v objektu SOU dopravního v Plzni-Božkově přepaden strážný [REDACTED] /nar. 1924, bytem Plzeň/. Třemi pachateli byl vylákán ze strážnice a uzamčen na WC. Z příruční pokladny ve vrátnici byla odcizena pistole zn. ČZ ráže 7,65 mm a 25 kusů nábojů. Strážný byl hospitalizován ve fakultní nemocnici v Plzni se zraněním, k jehož rozsahu se lékař dosud nevyjádřil. Jako pachatel byl zjištěn a vzat do vazby mladistvý [REDACTED] /nar. 1973, bytem Plzeň, učeň/. Je stíhán pro trestný čin loupeže a přečin proti veřejnému pořádku. Zbraň a 18 kusů nábojů byla u něho zajištěna při domovní prohlídce. Po dalších pachatelích, mladistvých [REDACTED] /nar. 1973/ a [REDACTED] /nar. 1972, oba bytem Plzeň, učni/ se pátrá.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

Dne 18. října 1989 ve 23.00 hodin v Liberci vojín základní služby ČSLA Marek LEVINSKÝ /nar. 1969, VÚ 4356 Liberec, člen SSM/ vnikl přes oplocení do střeženého objektu téhož VÚ v úmyslu vyprovokovat strážného k použití zbraně proti své osobě. Strážného, vojína ČSLA Zdeňo MUDRONĚ /nar. 1970/, se pokusil napadnout a nereagoval na jeho výzvy a varovný výstřel do vzduchu. Ve chvíli, kdy se strážnému pokusil odcizit samopal, bylo proti němi použito jednoho výstřelu, jímž byl zasažen do stehna levé nohy. Zranění bylo lékařem hodnoceno jako lehké s předpokládanou dobou léčení asi 14 dnů. Vojínu LEVINSKÉMU byla odebrána krev na zkoušku alkoholu. Jako motiv svého jednání uvedl, že se v podnapilém stavu chtěl nechat strážným zastrčit a řešit tak rodinné problémy. Použití zbraně strážným bylo vyhodnoceno jako oprávněné.

Vyšetřuje OS SNB Liberec.

ARCHIV
Zrušen stupň utajení (svazek 15) 1/1985 sb.

c/ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 18. října 1989: k trestné činnosti [REDACTED] [REDACTED], dalších funkcionářů TJ Spartak Ústí nad Labem a fotbalových rozhodčích. Dne 19. října 1989 bylo v Ústí nad Labem vzneseno obvinění pro trestný čin přijímání úplatků proti ing. [REDACTED] [REDACTED] /nar. 1947, bytem Bohosudov, okr. Teplice, člen KSC, rozhodčí, 1x soudně trestán/, který v březnu a v září 1989 přijal od funkcionářů TJ Spartak Ústí nad Labem a TJ Gottwaldov částku celkem 4 500 Kčs v souvislosti s činností ve funkci rozhodčího zápasu obou mužstev.

Vyšetřuje KS SNB Ústí nad Labem.

Navazuje na DSZ ze dne 17. října 1989: k vloupání do domu [REDACTED] /nar. 1944/v Praze 10 se škodou 166 500 Kčs. Dne 19. října 1989 byli jako pachatelé zjištěni [REDACTED] /nar. 1963, bez pracovního poměru/, [REDACTED] /nar. 1963, dělník, oba bytem Praha 10, 3x soudně trestáni/ a [REDACTED] /nar. 1962, bytem Plzeň, bez pracovního poměru, 5x soudně trestán/. Byly u nich zajištěny věci v hodnotě asi 20 000 Kčs. Všichni byli umístěni do cely zadržení a zajištění MS VB Praha. Jako podílníci byli zjištěni manželé [REDACTED] /nar. 1966, bez pracovního poměru, 1x soudně trestán/ a [REDACTED] /nar. 1970, studentka, oba bytem Praha 10/, kteří nakupovali a dále prodávali věci, pocházející z vloupání do uvedeného rodinného domku.

Vyšetřuje OS SNB Praha 10.

Dne 13. října 1989 v dopoledních hodinách se v Lučenci dosud nezjištěný pachatel rozbitím skleněné výplně okna vloupal do rodinného domku ing. [REDACTED] /nar. 1942, bytem tamtéž, vedoucí oddělení řízení výroby Státních lesů Lučenec/. V bytě odcizil počítač, videorekordér, mince, šperky a další předměty v celkové hodnotě 150 000 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Lučenec.

Dne 19. října 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 73 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytu	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	11	22	3	16	8	598 300
SSR	4	3	1	3	2	243 400
ČSSR	15	25	4	19	10	841 700

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 19. října 1989 v 07.45 hodin v Havířově-Bludovicích /okr. Karviná/ řidič osobního auta [REDACTED] /nar. 1966, bytem Havířov - Bludovice, student/ při přejíždění nákladního auta zachytil dva chodce. Při nehodě byl jeden z chodců usmrcen a druhý těžce zraněn. Na autě vznikla škoda asi 2 000 Kčs. Proti [REDACTED] bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ubližení na zdraví a byl mu zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Karviná.

Dne 19. října 1989 v 09.00 hodin na 61 km dálnice D-1 v okrese Benešov řidič nákladního auta [REDACTED] /nar. 1947, bytem Benešov/ z dosud nezjištěných příčin vjel do protisměru a v místě, kde je uzávěra, bočně narazil do nákladního auta BLR, které řídil [REDACTED] /nar. 1933, bytem Sofie, BLR/. Při nehodě ke zranění nedošlo. Na vozidlech vznikla škoda asi 110 000 Kčs. [REDACTED] byl zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Benešov.

Dopravní nehody dne 19. října 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
CSR	234	2	10	1 249 900
SSR	78	1	7	320 900
ČSSR	312	3	17	1 570 800

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 19. října 1989 zadržely útvary PS OSH pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic:

a/ s NSR a Rakouskem   - 5 občanů NDR
    2 občaný PLR
    1 občana ČSSR

b/ se sousedními socialistickými státy - 16 občanů NDR
    - 2 občany ČSSR

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do NSR a VSR se nevrátili tři občané ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 17.1.2000 podle usanovení § 151 odst. 3 a § 122/2005 Sb.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Mezi pracovníky závodu 1 k.p. CHZJD Bratislava je zjištěna nespokojenost s průběhem a závěry 15. zasedání ÚV KSČ. Pracující očekávali, že budou přijaty závěry, které konkrétně přinесou zlepšení hospodářské situace v ČSSR a spravedlivější ohodnocení práce dělníků. Poukazují na to, že ÚV KSČ zřejmě vůbec nezná situaci mezi dělníky. Očekávali alespoň otevřenou kritiku některých funkcionářů, kteří své funkce zneužívali a zneužívají k osobnímu obohacení. Výroční členské schůze ZO KSS závodu 1 se nezúčastnil nikdo z obvodního nebo městského výboru strany, což se dosud nikdy nestalo. Členové strany tím byli rozhořčeni a neměli o diskusi zájem.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 15 odst. 1 až 4 zák. č. 172/2005 Sb.

Příloha k DSZ ze 20. října 1989

Dne 18. října 1989 bylo v Plzni zahájeno stíhání pro pomoc k trestnému činu ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku proti pprap. SNB Viktoru BORSIKOVI /nar. 1964, bytem Mariánské Lázně, IPS na OO VB tamtéž/. Jmenovaný v květnu 1989 věděl, že občan [REDACTED] chce unést dopravní letadlo na vnitrostátní lince ČSA Praha - Karlovy Vary a je na něho vyhlášeno celostátní pátrání. [REDACTED] nachal před pokusem o únos letadla přespat ve svém bytě.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Plzeň.

Dne 19. října 1989 bylo v Kladně zahájeno stíhání pro trestný čin opilství proti npor. SNB Vlastislavu KRATOCHVÍLOVI /nar. 1941, bytem Žilina, okr. Kladno, starší referent ETO S SNB hl.m. Prahy a Sčk/. Jmenovaný dne 11. října 1989 v 09.30 hodin u Žiliny v důsledku podnapilosti a rychlé jízdy havaroval se soukromým osobním autem do příkopu. Ke zranění nedošlo. Škoda na vozidle činí asi 6 000 Kčs. Widmarkovou zkouškou bylo v odebraném vzorku krve zjištěno 3,24 promile alkoholu. Byl mu zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Kladno.

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

videní FMR
SV S+B (č. 39)
s. Pilský (č. 47)
s. Komíček (č. 48)
Polid. rozb. FMR (č. 78)

Zamezení plenárnímu zasedání nelegálního Čs. helsinského výboru

Dne 19.10.1989 bylo realizováno opatření s cílem zabránit konání plenárního zasedání nelegálního tzv. Čs. helsinského výboru (ČSHV) v restauraci U Piaristů v Praze 1, Panská 1. Účastníci zasedání ČSHV, kteří se začali scházet před jedenáctou hodinou, byli předváděni na útvar SNB k podání vysvětlení podle § 19 zákona č. 40/74 Sb., v souvislosti s přípravou nelegálních struktur na konfrontační vystoupení 28. října. Postupně byli předvedeni: Jiří HÁJEK, Michal DYMAČEK, Ladislav LIS, Emanuel MANDLER, Josef DANISZ, Radim PALOUŠ, Martin PALOUŠ, Eva KANTŘKOVÁ, Rita KLÍMOVÁ, Anna LORENCOVÁ, Bohumil DOLEŽAL, Rudolf BATTĚK, Jan ŠTERN, Luboš RYCHVALSKÝ, Jan DUS a Jerry LEIBL, pracovnice Helsinki Watsch, která byla ihned po zjištění totožnosti propuštěna.

Další účastníci, kteří se měli zasedání ČSHV zúčastnit, zejména Václav HAVEL a Václav MALÝ, se po zjištění, že je v prostoru restaurace prováděno opatření, místu vyhnuli.

Krátce po 11. hodině se na místo dostavili též představitelé Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva (IHF) Gerald NAGLER a Karel von SCHWARZENBERG, vůči kterým však nebyla žádána opatření prováděna.

Všechny osoby, které byly předvedeny k podání vysvětlení se odmítly k věci vyjádřit. Do zápisu o výpovědi bylo všem vysloveno varování před organizováním provokací v souvislosti s 28. říjnem a účasti na nich. Materiály zajištěné u předvedených osob byly předběžně posouzeny vyšetřovatelem StB bez vyzovování dalších závěrů. V 15,00 hodin byl jako první propuštěn Jiří HÁJEK, který byl současně pozván na 20.10.1989 na OPV Praha 10 k převzetí cestovního pasu. Ostatní byli postupně do 18,00 hodin propuštěni.

Gerald NAGLER spolu s Karlem von SCHWARZENBERGEM se zdržovali v hotelu Intercontinental, kde jsou ubytováni. Zde je ve 12,10 hodin navštívili Václav HAVEL a Václav MALÝ spolu s dal-

šími dvěma nezjištěnými osobami. Po svém propuštění se sem v 16,00 hodin dostavil též Jiří HÁJEK, který se však zdržel pouze krátce. Společně pak v 16,30 hodin odešli do bytu Václava HAVLA a odtud v 18,20 hodin do restaurace PAROPLAVBA. SCHWARZENBERG se od ostatních odpojil a odjel do bydliště Jiřího HÁJKA. V 19,10 hodin odjel SCHWARZENBERG spolu s HÁJKEM směrem do centra města. Je zajištěna jejich další kontrola.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

Členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart
s. Jireček
s. Lazar

Udělal FMV
I., II., XII. správa SNB
SV SNB, FSVR
KS SNB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 15/2005 Sb.

K situaci na Státní plánovací komisi

Současná situace na Státní plánovací komisi je mezi jejími pracovníky charakterizována jako neutěšená. Již dva roky vázne řízení po linii jednotlivých problémů v rámci přípravy 9. pětiletky, včetně materiálů, týkajících se přechodu čs. ekonomiky na nová ekonomická pravidla (odvody ze zisků, tvorba fondů, daně apod.). Nejasnost v řešení vedla k oddalování prací a tím se problémy nahromadily na měsíce září a říjen 1989, což vede k velkému přetížení lidí a k nervozitě. Značný podíl na této situaci je přisuzován častým změnám ve vedoucích funkcích. Další napětí a obavy mezi pracovníky SPK vyvolalo i nedávné odvolání s. VĚTELÁŘE a s. ŠUPKY z funkcí místopředsedů a jmenování do těchto funkcí soudruhů JURČEKY a KOPERNICKÉHO. Překvapení vzbudil i fakt, že oba odvolaní funkcionáři prozatím zůstávají na SPK jako poradci, ale mají zákaz účasti na poradách vedení. V této souvislosti se hovoří o tom, že se s. VĚTELÁŘ "někomu nezavděčil". Negativní ohlas mezi pracovníky SPK vyvolala skutečnost, že s. JURČEKA si ihned po nastupu do funkce nechal přebudovat svoji pracovnu a to včetně odstranění omítky (zakouřené stěny).

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Knotek

videm FMV - 8
I./II. správa SNB

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 2005 Sb.

K situaci v ústředním výboru Strany slovenské obrody

MUDr. Ivan NOVÁK, JUDr. Juraj TROKAN, ing. Robert TRUBEN a ing. Jana FABOVÁ, všichni členové ústředního výboru Strany slovenské obrody (SSO) požadují svolání mimořádného sjezdu SSO, který by byl orientován na kádrovou obměnu ve vedení strany a na vytýčení programu ke konfrontaci s KSČ. Žádají zrušení těch částí programu, které vyjadřují podporu politice KSČ. Proto z vlastní iniciativy vypracovali "prohlášení" pro členy SSO, které chtěli předložit členské základně na školení ve Fugelke pri Modre. Předseda SSO "prohlášení" včas stáhl pod záminkou, že materiál se projedná na 7. zasedání UV SSO, které má řešit zásadní otázky vnitrostranického života.

Uvedená skupina osob usiluje o dosažení změn v ústavě ČSSR, které by postavily SSO do "konkurenčního stavu" vůči KSČ a naopak, aby KSČ dobrovolně delegovala svoji vedoucí úlohu ve společnosti na ostatní nekomunistické politické strany. V tomto směru je nejaktivnější JUDr. TROKAN, který agresivně požaduje odstoupení současného vedení SSO a UV KSČ.

Klíčovou roli při koordinaci těchto akcí sehrává ing. Peter MATTOŠ, člen UV SSO, který se aktivně podílí na vypracovávání uváděných materiálů, jakož i při jejich prosazování na jednáních vyšších orgánů SSO.

(XII. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš

s. Hoffmann

s. Janák

vedení FMV-8
I., II., XII. správa SNB
KS SNB - Bratislava
- B. Bystrica
- Košice

Zasedání OV ČSS v Šumperku

Dne 12.10.1989 se uskutečnilo zasedání OV ČSS v Šumperku. Za ÚV ČSS se jednání zúčastnil jistý DRABÍK a z KV ČSS vedoucí tajemník Josef SEDLÁČEK. Na jednání bylo m.j. hovořeno o oblasti služeb s tím, že bude nutné prosazovat privatizaci a zrušit státní podnik, který služby pro obyvatelstvo zajišťuje. V tomto duchu nejaktivněji vystupovali člen předsednictva ing. Blahoslav HUDEC a ing. Dalibor PROKOP. V závěru jednání bylo prosazeno, že návrh na postupnou privatizaci v oblasti služeb byl dán do usnesení OV ČSS a následovně přednesen předsedou OV ČSS Františkem ZOUŽELKOU na zasedání NF a v radě ONV v Šumperku.

Vedoucí tajemník KV ČSS SEDLÁČEK vystoupil s tím, že veškerou činnost je nutno provádět opatrně a diplomaticky. Odvolal se na příslib s. Jakeše, že do hospodářských a dalších míst mohou být navrhováni schopní a chytří členové ČSS. Proto je nutné vytvořit kádrové zázemí a poté své požadavky klást. V tomto duchu také hovořil delegát ÚV ČSS DRABÍK.

(KS SNB Ostrava)

Rozdělovník:

s. Jakeš

s. Hoffmann

Udelení FMV - 8
I., II. správa SNB
KS SNB Ostrava

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 po dobu 10 let od úpravy
Slovenská demokratická republika, 1989

Postoje duchovních Českobratrské církve evangelické ve Východočeském kraji

V prostředí Českobratrské církve evangelické (ČCE) ve Východočeském kraji je zjištováno narůstání negativních postojů vůči státní správě. Duchovní Pavel POKORNÝ (1960) z okresu Trutnov odmítl v rámci platné schvalovací povinnosti písemně žádat o souhlas pro duchovního Tomáše JIRKŮ (1950) z Pržna (okres Vsetín) k výkonu bohoslužeb. Tyto bohoslužby se mají konat 29.10. 1989 ve Sboru ČCE Dvůr Králové nad Labem. POKORNÝ v dopise okresnímu církevnímu tajemníkovi v Trutnově doslova uvádí: "Pokud jde o vaši telefonickou žádost, abych o souhlas ke zmíněným bohoslužbám požádal sekretariát pro věci církevní východočeského krajského národního výboru, musím vám s politováním sdělit, že tak nehodlám učinit. Mám pro to závažné důvody".

Text obsahuje i svérázný výklad vládního nařízení č. 221/49 Sb. s vývodem, že jednou udělený státní souhlas platí na celém území ČSSR.

Dále bylo zjištěno, že duchovní Pavel OTTER (1948) z Hradce Králové nerespektoval platnou ohlašovací povinnost a písemně odmítl informovat kancelář církevního tajemníka o návštěvě a jednání s cizincem z Holandska. Ve svém dopise doslova uvádí: "Průběh návštěvy nám nedával žádný podklad, ani důvod ohlašovací povinnosti. Pochopili jsme to jako novou, vítanou realitu, kdy společný evropský dům začínáme budovat my, evangelíci v Hradci Králové a oni v holandském Heukelum. A bez povolení, bez schvalování, bez ohlašování, bez vykazování."

Uvedené skutečnosti jsou důsledkem nejednotného postupu státní správy, především sekretariátu pro věci církevní ČSR, kde nebylo podpořeno odebrání státního souhlasu hlavním představitelem tzv. nové orientace a stoupencům charty-77 z řad duchovních ČCE ve Východočeském kraji.

K aktivizaci řádů a řeholí římskokatolické církve

V prostředí řeholí římskokatolické církve (ŘKC) je očekávána obnova činnosti řádů a řeholních společností v ČSSR. Je připravována formální žádost o povolení činnosti a jednání k navrácení bývalých objektů řádů. Vzhledem k tomu, že tyto objekty dnes slouží k jiným účelům, budou řády zřizovat provizoria. Premonstráti mají v úmyslu obnovit především své kanonie v Teplé u Mariánských Lázní, v Praze na Strahově, v Želivu u Humpolce, v Nové Ríši a v Jasově u Košic. Pro potřebu řádu zakoupili dvě vily v Praze. Kanonie premonstrátů v Teplé, Strahově a Želivu mají zvoleny své opaty, jako poslední byl zvolen páter Josef TYL, řeholním jménem HERMAN. S obnovením činnosti se počítá od 1.4.1990. Bude uveřejněno prohlášení, ve kterém se veřejnosti vysvětlí, že postup proti řádům v roce 1950 byl chybou a přehmatem. Obdobné poznatky byly zjištěny i k aktivitě řádu minoritů, včetně příjezdu generála řádu do ČSSR.

(KS SNB Hradec Králové)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Fojtík

videm / FMV- 8

I., II., ^{III.} XII. správce SNIB

KS SNIB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení vyhlášky č. 120/2005 Sb.

Zabránění vstupu aktivistů "Polsko-čs. solidarity" na území ČSSR

Dne 19.10.1989 ve 12,00 hodin přicestovali na OPK Trstená polští státní příslušníci

JANAS Zbygniew (1933) držitel diplomatického pasu,

MAZIARSKI Wojciech (1960) držitel služebního pasu,

BORUSEWITZ Bogdan (1949) držitel civilního cestovního pasu.

Jmenovaní cestovali osobním vozidlem Mercedes a jako důvod příjezdu do ČSSR uváděli tranzit do Maďarska. Všichni jsou aktivně zapojeni v tzv. Polsko-čs. solidaritě a v minulosti se zúčastňovali ilegálních setkání s představiteli čs. nelegálních struktur na čs. - polské hranici.

V souvislosti s očekávanou aktivitou polských protisocialistických struktur u příležitosti výročí vzniku ČSR byli jmenovaní na OPK zadrženi. JANASOVI, jako držiteli diplomatického pasu bylo umožněno pokračovat v cestě, ostatní nebyli na území ČSSR vpuštěni. JANAS po telefonickém rozhovoru s Varšavou v cestě rovněž nepokračoval a spolu s ostatními se vrátil zpět do PLR s tím, že pojedou přes území SSSR.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Johanes
- s. Hegenbart
- s. Štefaňák

vedomí FMV - 8

I., II. správa SNB

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle stanovení § 15 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Rozšíření virových onemocnění v chovech skotu

Závažným problémem čs. zemědělství, zejména zemědělských závodů zabývajících se chovem skotu je v současné době enormní rozšíření virových onemocnění (především virem BVH 1 - bovinní herpesvirus, kterým jsou stáda skotu napadena. Virus BVH 1 vyvolává různé zdravotní poruchy jak u telat, tak i u krav a plemeníků. U mladých telat vyvolává záněty rohovky, spojivky, mozku, plic a střev. Dále se nemalou měrou podílí na růstu počtu mrtvě narozených telat a úhynu telat slabších a méně odolných. U plemenného skotu vede k poruchám reprodukce jak u plemenic, tak i u plemeníků.

Situaci v chovech, kde se uvedený virus vyskytuje lze řešit trojím způsobem:

1. likvidací celého chovu,
2. vyřazením napadených kusů (při nízkém procentním zamoření),
3. plošnou vakcinací skotu (nákladný a technologicky náročný způsob).

V současné době se využívá způsobu plošné vakcinace a vyřazování napadených kusů ze stáda. Vzhledem k tomu, že v současné době nejsou pro vakcinaci vytvořeny vhodné podmínky (není zabezpečen izolovaný odchov telat, není zajištěno doplňování stáda zdravým skotem, nejsou dodržována běžná protinákazová opatření atd.), dochází k tomu, že i při tomto nákladném způsobu se virus BVH 1 neustále rozšiřuje. Dalším faktorem, který negativně ovlivňuje zdravotní stav skotu, je krmení. Státní veterinární správou bylo provedeno vyhodnocení krmných dávek, přičemž bylo zjištěno, že pouze 24,6% bylo na hranici únosnosti. 75% krmných dávek bylo nevhovujících pro závady v bílkovinné, glycidové a minerální složce nebo v kombinaci těchto závad. Toto zjištění souvisí s výsledky profilových metabolických testů. Výsledky testů ukazují na převahu bachorových a metabolicích poruch, které jsou způsobeny absolutním přebytkem dusíkaté složky ve výživě. V 61% chovů byly zjištěny snížené hodnoty bílých krvinek, což signalizuje sníženou odolnost vůči infekcím.

Z výše uvedených důvodů je možno konstatovat, že v současné době není zdravotnímu stavu skotu ze strany zemědělských podniků věnována požadovaná pozornost a že zde ještě neprevládla tendence budování kvalitního stáda nad kvantitou.

Situace bude projednána s vedením Státní veterinární správy s cílem zajištění monitoringu nejvíce napadených chovů virem BVH 1 a zajištění průběžné informovanosti. Budou sledovány úhyny v rámci ČSSR, způsobené špatným krmením a tím i porušování vyhlášky MZVZ č. 117/1987-péče o zdraví zvířat.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Knotek

Vedení FMK - 8

I. / II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zařízení
Zákon č. 200/2005 Sb.

Záměry FIDESzu k provokační akci v Praze

71. výročí vzniku ČSR je v centru pozornosti FIDESzu /Federace mladých demokratů/. Aktivizují své členy k pomoci čs. nezávislým iniciativám na 28. 10. 1989 při organizování shromáždění občanů v Praze i v jiných městech. FIDESZ se zklamáním přijala informaci "charty 77" o tom, že čsl. úřady nevyhověly její žádosti uspořádat setkání nezávislých iniciativ. 16. 10. 1989 na zasedání vedení FIDESzu bylo rozhodnuto, že ve stejném počtu jako 21. 8. 1989 vyšle své členy jako turisty do Prahy. Bude vytvořena asi 12 členná hlavní skupina, která by se měla napojit na některé čelné funkcionáře "charty 77". Televizní reportáž má zabezpečit 3 členná skupina pomocí videokamer, která nesmí otevřeně vystupovat, ani provokovat. Plánují zorganizovat rychlou konspirativní kurýrní službu mezi Prahou a Budapeští, s cílem zabezpečení pohotové informace o průběhu "oslav" pro maďarské hromadné sdělovací prostředky. Poučení srpnem, FIDESZ plánuje pro tuto činnost instruktáže, kde chce poučit své členy, aby se vyhnuli kolizím s Bezpečností, aby pracovali obezřetně, nenápadně, aby nemohli být označeni za "nerozvážné". Na druhé straně však aby dali v ČSSR najevo, že jsou legální mládežnickou organizací v MR. V instruktáži chtějí zvýraznit, že Ústava ČSSR povoluje shromáždění občanů.

/Představitel FMV v MR/

Rozdělovník

členové a kandidáti PÚV KSČ

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Lazar

Uděl FMV - 8

I., II., III., XII. správa SNB

KS SNB - 10

ARCHIV
Zrušen stupň utajení (svazku dnem 1.1.2008 počítaje)

2205 Sb.

K podpoře "obrodného proudu" v Československé straně lidové /ČSL/
z Maďarské republiky /MR/

Maďarské demokratické fórum /MDF/ přivítalo rozhodnutí 78 členů ČSL založit frakci "Obrodný proud". Své členy MDF informovalo, že cílem frakce je angažování se za celoevropské hnutí a vedení MDF je ochotno s ní spolupracovat. Kontakty by měly být navázány do konce listopadu a jsou ochotni poskytnout podporu a pomoc.

/Představitel FMV v MR/

Rozdělovník

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart

viden FMV - 8

I., II., XII. sm. v SNR

KSS NIB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 51 odst. 4 písm. c) a § 42/2005 Sb.

K situaci po vyhlášení Maďarské socialistické strany /MSS/

Dne 16. 10. 1989 byl vedením marxistické platformy pod vedením RIBANSKÉHO svolán aktiv členů MSDS, který probíhal v duchu existence MSDS a ne v intencích prohlášení MSS. RIBANSKI prohlásil, že "členství v MSS považuje za nepřijatelné a odmítá stanoviska a závěry sjezdu MSS". Na aktivu byl ohlášen zánik marxistické platformy, která splnila svoji úlohu a byl vytvořen dočasný výkonný výbor MSDS, který bude koordinovat činnost MSDS až do svolání jejího 14. sjezdu, jež má být svolán do konce tohoto roku. RIBANSKI řekl, že K. GRÓSZ, v rámci jednání o jeho možném vedení MSDS, jej splnomocnil k prohlášení, že on nevstupuje do MSS, zůstává členem MSDS a jestli strana uzná za potřebné, bude pokračovat ve stranické aktivitě. Podle RIBANSKÉHO GRÓSZ potvrdil, že je ochoten nadále vykonávat funkci generálního tajemníka MSDS. Aktivem byl GRÓSZ jednohlasně navržen jako nový generální tajemník MSDS.

Dočasný výkonný výbor vyhlásil svůj akční program, který má být ještě v blízké době dopracován, aby mohl být přijat sjezdem. Základní organizace MSDS byly vyzvány, aby v podnicích, na vesnicích a městech založily dočasné výbory, sjednotili členstvo a do 15. 11. 1989 nahlásili stavy dočasnemu výkonnému výboru. ÚV MSDS se sídlem v Budapešti na nové adrese - Dům MSDS 15. obvodu, Váci ut 71. Z rozhodnutí dočasného výkonného výboru od října 1989 mají členové členské příspěvky platit ve výši vlastního zvážení, z čehož 80% zůstane pro potřeby základních organizací a 20 % je nutné odvést ústředí.

Organizace a členové MSDS byli vyzváni, aby neodevzdávali své stranické legitimace a razítka, které jsou nadále platné. Organizace mají sepsat svůj inventář a prozatím se o něj nedělit.

Celkový průběh aktivu byl velmi rušný, vedoucí představitelé nového vedení MSS byli nazváni zrádci. Nejvíce útoků bylo proti

HORNOVI - ministrovi zahraničních věcí a NYERSOVI. Tři účastníci sjezdu MSDS - MSS informovali aktiv o "podrazech a machinacích" na sjezdu MSS.

/představitel FMV v MR/

Rozdělovník

členové a kandidáti PÚV KSČ

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Lazar

Veden. FMV - 8

I., II., III., XII. skup. SNB

JV StB /

KJSNB - 16

ARCHIV BEZPEČNOSTNICH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zákon č. 412/2005 Sb.

Situace a předpokládaný vývoj v PSDS a PLR

V prostředí ÚV PSDS se předpokládá, že scénář dalšího vývoje v PSDS bude podobný jako v MSDS a Maďarsku. Na svém 11. sjezdu se pokusí proměnit v něco mezi sociálně demokratickou a socialistickou stranou, přičemž mj. odmítne diktaturu dělnické třídy a princip demokratického centralismu. Takovou "reformátorskou" orientaci reprezentuje a prosazuje zejména "Hnutí 8. července", které je nadále přímo podporováno vedením strany, včetně RAKOWSKÉHO. Nejvíce mu také byly zpřístupněny hromadné sdělovací prostředky. Soudí se, že v případě vítězství této skupiny zůstane v PSDS z nynějších téměř dvou miliónů členů a kandidátů jen asi 500 000 lidí.

Jako určitá protiváha tohoto hnutí vzniklo v minulých dnech v rámci celopolské dohody odborů /OPZZ/ "Hnutí pracujících", které má socialistickonárodní charakter. Také toto hnutí vzniklo především z iniciativy sionistické lobby - k jeho hlavním organizátorům patří mj. Mieczyslaw KRAJEWSKI, zástupce šéfredaktora týdeníku Literatura, který je židovského původu. Hnutí vzniklo jako určitá alternativa sociální demokracie ve snaze v každém případě zachovat dominantní úlohu této lobby a drobné buržoazie v Polsku.

Vedení PSDS současně rozhodlo, aby předsjezdové diskuse byly vedeny pokud možno hlavně mimo podniky a závody v rámci jejich "odpolitizování" na nátlak Solidarity. Mají být vedeny především v kulturních a společenských zařízeních podniků a závodů a také v místech bydliště aj., kde se předpokládá menší účast a také kritičnost účastníků.

V přípravách sjezdu však mohou sehrát pozitivní úlohu některé faktory. Jedním z nich je prohra Solidarity ve volbách primátora v Lodži, v nichž se ukázalo, že je možné se Solidaritou bojovat a vyhrávat nad ní. Může to znamenat určitý psychologický

zlom ve straně, která se stále nemůže vzpamatovat z šoku po porážce v červnových parlamentních volbách. Druhým takovým faktorem jsou opětovně sílící levicové nálady, zvláště mezi pracujícími velkých průmyslových závodů, v souvislosti se zotřováním hospodářských a sociálních problémů v zemi.

Vzhledem k tomu, že méně nebezpečné je socialistickonárodní hnutí v rámci OPZZ, rozhodne se zřejmě část marxisticko-leninské levice připojit k tomuto hnutí a dát mu jednoznačnější levicový charakter.

Značné nebezpečí pro levicové síly v Polsku představuje fakt, že někteří příslušníci polské lidové armády, veřejné a státní bezpečnosti, kteří jsou rozhořčeni zradou vedení strany a zne-pokojeni vývojem v zemi, začali organizovat podzemní konspirativní struktury. Některé z nich jsou údajně odhodlány ke všemu, včetně atentátu na JARUZELSKÉHO, RAKOWSKÉHO, MAZOWIECKÉHO aj. Jsou snahy jim to rozmluvit a uklidnit je, ale někteří lidé jsou údajně velmi "zdesperovaní".

Lze očekávat další zesílení aktivity z Polska vůči ČSSR s cílem vyvolat rovněž v ní vážnější napětí a nepokoje. Jedním z hlavních koordinátorů v tomto směru je Adam MICHNIK. Solidarita již má školit vybrané čs. občany, kteří by měli v ČSSR zakládat tzv. nezávislé či svobodné odbory jako je Solidarita. Ke školením má využívat jejich pobytů v PLR v rámci dovolené či turistiky.

Je doporučováno, aby čs. strana si nyní více všímala polských občanů, kteří pracují v ČSSR, a to i v rámci pohraničního styku, zvláště pak nových pracovníků. Mezi nimi jsou do ČSSR vysílání i ti, jejichž úkolem je působit mezi čs. občany a pracujícími ve prospěch Polska a Západu.

/Představitel FMV v PLR/

Rozdělovník

členové a kandidáti PÚV KSČ

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Lazar

Vedení FMV - 8

I., II., III., XIV. skupina SMB

SYSTB

KSSNB-10

K některým aktivitám v souvislosti s otázkou Nagymarose

Podle získaných informací rakouský spolkový kancléř VRANITZKY při posledním jednání s předsedou rady ministrů MR NÉMETHem projevil pro Maďarsko určité "pochopení". Protože však Rakouská republika převzala ručení za konsorcium rakouských firem podílejících se na výstavbě v Nagymarosi, musel jejich zájmy podporovat.

NÉMETH spolkového kancléře znova ubezpečil, že rakouské firmy dostanou požadované odškodnění, o jehož výši a způsobu se ale konkrétně nehovořilo.

Zájem maďarské veřejnosti o další osud výstavby nagymaroského stupně vodního díla v poslední době pod vlivem ostatních vnitropolitických událostí v MR opadl. Novou a zřejmě poslední vlnu zájmu vyvolá hlasování o této otázce v Národním shromáždění MR dne 31. října 1989. Před ním lze očekávat zvýšenou aktivitu maďarských "zelených". Ti mají podporu rakouských "ochránců životního prostředí" v Rakouském ekologickém institutu.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Vedení FHV - 8
I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOV
Zrušen super útajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle stanovení § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Kontakty maďarských a rakouských "zelených"

Podle získaných informací při návštěvě ministra ochrany životního prostředí a vodního hospodářství MR MARÓTHYho ve Vídni ve dnech 12. až 14. října 1989 jednali představitelé maďarských "zelených" se svými rakouskými protějšky o praktické realizaci jejich nabídky - vypracovat pro hospodářství MR projekt úspor energie. Ten by měl napomoci řešit maďarské problémy a ukázat, že není nutné investovat do nových zdrojů energie.

Rízením projektu je pověřen Christoph CHORCHER, odborník rakouské Strany zelených na energetické otázky.

Termín dokončení projektu nebyl přesně stanoven. Jeho náklady zřejmě uhradí rakouští "zelení". Jde jim o to, ukázat, že prakticky pomáhají řešit ekologické problémy v MR. Toho chtějí následně využít v předvolebním boji k posílení vlastní prestiže. Kromě toho zamýšlejí uplatnit svůj vliv na maďarské ekologické hnutí a skupiny a sjednotit je.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Videm FMV - 8
I., II. správa SMB

K postupu pohraničních orgánů MR na maďarsko-rakouské hranici
vůči občanům ČSSR

Dle údajů rakouského spolkového ministerstva vnitra a spolkové celní služby od maďarského rozhodnutí otevřít hranice odešlo do současné doby do Rakouska 148 převážně mladých občanů ČSSR. Část z nich se po několika dnech pobytu v Rakousku pokusila navrátit do ČSSR přes území MR. Na maďarsko-rakouské hranici však byli zadřžováni pohraničními orgány MR a vraceni zpět do Rakouska, kde byli umístěni v uprchlickém táboře Traiskirchen.

Postup pohraničních orgánů MR je v protikladu s činností rakouské celní služby, která čs. občanům umožňuje přechod hranic zpět do Maďarska.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Vedení FMV : 8

I., II. správce JNP

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 51 ods. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K letáku proti projektu Gabčíkovo vydanému v Rakousku

Pod názvem "Petice čs. vládě" byl v Rakousku vydán leták podepsaný 13 spolků na ochranu životního prostředí, například Alpenverein, Initiative Österreichischer Atomkraftgegner, Greenpeace, World Wide Fund for Nature, načasovaný přesně k návštěvě L. ADAMCE a ke konečnému řešení osudu výstavby nagymaroského stupně vodního díla.

Autoři letáku od ČSSR žádají:

- okamžitě zastavit práce na projektu Gabčíkovo;
- přezkoumat ekologické následky výstavby vodního díla mezinárodní komisí;
- vzdát se odškodnění od Maďarska v důsledku zastavení prací na projektu Nagymaros;
- nepokoušet se politickým tlakem vynutit pokračování prací v Nagymarosi.

Argumentují přitom dopadem vodního díla na zvýšení teploty vody a tím i narušení ekologické rovnováhy, na vysychání lužního lesa a na ztráty spodních vod s následným znehodnocením 15 000 hektarů zemědělské půdy. Jako hlavní argument je uváděna ekologická katastrofa, kterou má způsobit vyplavení podzemního ropného jezera o velikosti 18 km^2 - odpadů z bratislavského Slovnaftu.

Leták je na druhé straně opatřený českým překladem zpracovaným vystěhovanými "chartisty" VAITem a VOKATOU. Jeho expedicí a rozšířováním v ČSSR má být ovlivněna širší veřejnost a zvláště na Slovensku vyvolána veřejná shromáždění proti stavbě v Gabčíkovu. Přepravu letáku přes Maďarsko zajišťuje VAIT.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec

s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart

*Vlček FMV-8
I, II. správa SNB*

K setkání skupiny "Listy" dne 13.-14.10.1989 v NSR

Ve dnech 13.-14.10.1989 se v Bodenrodu u Frankfurtu n. Mohanem uskutečnilo setkání skupiny "Listy".

Setkání se mimo jiné účastnili : PELIKÁN, HEJZLAR, MÜLLER, REIMAN, FLEISCHMANN, PFAFF, VLADISLAV, SKŘONT, TRINKEWITZ, J. KOSTA, SLÁMA, POKŠTEFL, HORÁČEK, UTITZ, PREČAN, TOSKOVÁ, JANÝR, BARTOŠEK, KUSÁK, JANOUCH, VEJDĚLEK, LIEHM, TOMINOVÁ, HORSKÝ. Z důvodů pracovní zaneprázdněnosti nebyl přítomen MLYNÁŘ.

Úvodní vystoupení měl J. PELIKÁN. Uvedl, že v ZSS probíhá velký obrat a ke změnám musí dojít i v ČSSR. Zatím v ČSSR převažuje konzervativní trend. Opozice vůči přestavbě je v Praze, Berlíně a v jistých kruzích i v Moskvě. V KSČ nejsou reformní síly, protože čistky v 70. letech byly provedeny důsledně a ti, kteří s reformami flirtovali, jako například ŠTROUGAL a CHŇOUPEK, byli z vedoucích funkcí odstraněni. Na sjezdu dojde podle PELIKÁNa k výměně ve vedoucích funkcích a nastoupí dnešní "čtyřicátníci", jako například ŠTĚPÁN. Budou pragmatičtější a budou se orientovat na GORBAČOVa. Hlavním problémem není reabilitace roku 1968, ale vytyčení pozitivního programu. Rozhodující úlohu musí sehrát politické síly a osobnosti v ČSSR, zatímco emigrace bude iniciovat a podporovat občanská hnutí. Program "OBRODY" je dobrý a bude úspěšný, podaří-li se získat a ovlivnit část členské základny KSČ.

A. MÜLLER situaci v ČSSR označil za "patovou". Nerozhodný je vztah mezi mocenským centrem a opozicí, nerohodnost je patrná i v opozici a evidentní je nechuť k politice. Závažným nedostatkem je,

Zrušen superuživatel (svazek 3 zákon 412/2005 Sb.)
ARCHIV
SOUZNÍČEK

že opozice má malý vliv na veřejnost. Především byla vyvíjena pouze intelektuální činnost a o veřejnost byl malý zájem. Nezbytné je vytvořit v ČSSR politickou stranu. Tato možnost je v "OBRODĚ". Je patrné úsilí integrovat levici, aby vznikla síla, která by nepovažovala za cíl diskusi a oponenturu, ale sloučila by z pozic "socialistické strany" průduy od P. UHLA, přes sociální demokraty až po bývalé a nynější komunisty s cílem podílet se na moci.

M. HORÁČEK reprodukoval vzkaz V. HAVLA, že opozice v ČSSR je ochotna k jednání u kulatého stolu a vést dialog s generálním tajemníkem ÚV KSČ M. JAKEŠem.

J. PELIKÁN na závěr setkání uvedl : V ČSSR jsou možné takové varianty vývoje, jako je pokračující stagnace, katastrofický vývoj, nebo postupné reformy. Skupina "Listy" je pro variantu postupných reforem. Politická opozice v pravém slova smyslu se v ČSSR dosud nezformovala. Cestu pro dialog otevřou ŠTĚPÁN a další "čtyřicátníci", kteří se budou orientovat na reformátory v SSSR, což je otázka 2-3 let.

Na setkání skupiny "Listy" byla provedena reorganizace koordináčního výboru. Z výboru vystoupil Z. MLÝNÁŘ, který vzkázal, že je nezávislý socialista a nepatří k žádné straně a seskupení. Dále odstoupil A. MÜLLER. Nový koordináční výbor pracuje ve složení : PELIKÁN, HEJZLAR, HORÁČEK, LIEHM a JANOUCH.

Skupina přijala návrh prohlášení, který obsahuje následující hlavní myšlenky: V SSSR, PLR a MLR se přes potíže a rozpory prosazují demokratické reformy. Situaci v ČSSR charakterizuje úporná snaha režimu zachovat i při jisté reformní frazeologii, stávající nedemokratické poměry. Současný režim v ČSSR se cítí stále více izolován vývojem v sousedních zemích. Nová situace je v tom, že oficiální orgány PLR a MLR odsoudily použití síly v srpnu 1968. SSSR se zatím vyhýbá jasnému stanovisku k této záležitosti. Skupina "Listy" vyzývá

progresívni síly v SSSR, aby vyvinuly tlak na sovětské vedení s cílem odsození vstupu vojsk do ČSSR. V ČSSR je východiskem nastolení pluralismu, obnova všech občanských svobod, v hospodářství tržní mechanismus s maximem sociální spravedlnosti. Vzniká problém, jak si tyto změny vynutit. Cestou k tomu je odvážnější občanská angažovanost s tlakem na vedení KSČ k přijetí dialogu a současně navázání spojenectví s reformními a čestnými členy KSČ. Bez diferenciace uvnitř vládnoucí KSČ nelze prosadit změny a demokratické reformy.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Udělová FMV - 8
I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 37/2005 Sb.

Názory vedenia západoberlínskej SPD na odstúpenie E. HONECKERa

Podľa poznatkov z okruhu vedenia západoberlínskej SPD bol odchod HONECKERa z funkcie generálneho tajomníka ÚV SED plánovaný najskôr na zjazd SED v máji 1990. Pre odstúpenie z funkcie, bolo údajne rozhodujúce vystúpenie ministra štátnej bezpečnosti NDR MIELKEHO na rokovanie predsedníctva SED. MIELKE súčasnú bezpečnostnú situáciu v NDR označil za kritickú. Upozornil na skutočnosť, že pokial zo strany štátneho a straníckeho vedenia nebudú prijaté urýchlené riešenia, je možno očakávať ďalšie vyhrotenie situácie a vznik nových zo strany bezpečnostných orgánov už nekontrolovateľných konfliktov.

Odstúpenie HONECKERa, spolu s ohlásenou ochotou SED viest dialóg, je zo strany západoberlínskej SPD prezentované predovšetkým ako pokus získať čas a zabrániť skutočným reformám. "Obetovanie HONECKERa" spolu s odchodom niektorých ďalších členov predsedníctva SED však podľa názoru západoberlínskej SPD umožní prístup k moci mladšej generáции funkcionárov, ktorá vo svojej väčšine má pochopenie pre reformné myšlienky GORBAČOVA.

Vzhľadom na súčasný vývoj v NDR je vedenie západoberlínskej SPD v neustálom kontakte so západonemeckými predstaviteľmi, predovšetkým s predsedom SPD VOGELom, ale aj s predstaviteľmi CDU.

Podľa doterajších poznatkov západoberlínske vedenie SPD nehodlá podstatne zmeniť súčasné postoje k SED. Voľbu Egona KRENZA do funkcie generálneho tajomníka ÚV SED považuje iba za prechodné riešenie a v tejto súvislosti hodlá ešte intenzívnejšie ako doposiaľ viest

propagandistickú kampaň voči NDR, a prispieť tak k nátlakovým akciám zo strany NSR, ktoré by mali SED donútiť k "liberalizácii" vnútropolitickeho života a k realizácii reforiem po vzoru ZSSR.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Vedení FMU - 8
I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOZEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Návštěva ministra zahraničních věcí ČLR v Egyptě a Sýrii

Čínský ministr během návštěvy arabských zemí ve druhé polovině září 1989 usiloval o získání jejich podpory pro tvrdý kurs Pekingu vůči vnitřní opozici a o posílení prestiže ČLR v regionu. Zároveň jednal o perspektivách rozvoje styků, zejména v politické oblasti.

ČCHIEN ČCHI-ČHEN seznámil egyptského prezidenta MUBARAKA se situací v Číně, poděkoval mu za "zdrženlivé postoje" k událostem na náměstí Tchien-an-men, vyslovil nespokojenosť s reakcí Západu a vyjádřil domněnku, že možné výbuchy opozičních sil v budoucnu si vyžádají od čínského vedení přijetí různých opatření, což může vyvolat nové, daleko ostřejší sankce "sedmičky".

Čínský diplomat ujistil MUBARAKA, že ČLR bude vždy připravena poskytnout egyptskému vedení v případě potřeby morální a jinou podporu.

Dále zdůraznil, že Peking má zájem, aby upevnění politické spolupráce s Egyptem mělo trvalou základnu. Zároveň navrhl, aby tato otázka byla posouzena během připravované návštěvy předsedy ČLR JANG ŠANG-KCHUNa v Egyptě koncem roku 1989. Dal na srozuměno, že ČLR považuje MUBARAKa za nejpřijatelnějšího vůdce Egypta.

ČCHIEN ČCHI-ČHEN vyjádřil podporu egyptské "umírněné opozici" v otázkách blízkovýchodního urovnání a prohlásil, že ČLR z titulu funkce stálého člena RB OSN bude Egyptu napomáhat a konzultovat s ním své postupy.

Návštěva ČCHIEN ČCHI-ČCHENA v Egyptě je oběma zeměmi považována v jistém slova smyslu za "zásadní zvrat" v čínsko-egyptských vztazích.

Syrská strana projevila zájem o vojenskou techniku. Bylo jí přislíbeno, že ČLR vybuduje na úvěr muniční závod. Syrský požadavek na dodávky raket středního doletu byl z čínské strany podmíněn hotovostním placením, což současná situace Sýrie nedovoluje. Sýrie se pokusí potřebné finanční prostředky získat ze Saúdské Arábie. Zatím však otázka čínských raket zůstává nadále otevřenou záležitostí.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Johanes
- s. Hegenbart
- s. Štefaňák

Kabinet FMI - 8

I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení 157/2005 Sb.

Signalizování příjezdu kategorizovaných osob

NSR

O udělení víz požádali:

SÖHNGEN Brigitte, nar. 14.9.1932 v Görlitz, bytem [REDACTED]
[REDACTED], zaměstnána jako redaktorka
RHEINISCHE POST. Cestu do ČSSR plánuje
na říjen 1989, hodlá navštívit Prahu
a okolí. Ubytování v hotelu Panorama.

Dr. LINK Günter, nar. 2.6.1949 ve Stuttgartu, zaměstnán jako
novinář SÜDDEUTSCHER RUNDFUNK Stuttgart-
Neckarstrasse, bytem [REDACTED]
[REDACTED], do Prahy hodlá přijet na
4 dny v období kolem 28. října.

COLE Connor, nar. 2.4.1950 ve Washingtonu, bytem [REDACTED]
[REDACTED], povoláním samostatný
žurnalistka. Do ČSSR hodlá přijet na jeden
týden, termín příjezdu ani místo pobytu
neuvádí.

Žádosti o víza byly postoupeny SPV.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:
s. Hegenbart

Vedení FMV - 8
I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.